

Mataró, però cada any passen alguns dies a la vila natal de l'esposa, especialment a l'estiu.

És en la col·lecció de fotografies d'Arbúcies on Carreras mostra de manera més clara la seva tendència costumista i etnogràfica típica de l'ideari burgès i noucentista del moment. Les masies i la seva gent, els camps, els carrers, els camins, la riera i els ponts, la muntanya i els nens... un repertori extens que evidencia la seva inquietud creadora en el marc de la mateixa evolució social.

I un afegit: és a Arbúcies on coneix el pintor i escriptor Santiago Rusiñol. Aquest s'allotja uns dies a l'estiu a can Badés, magnífica residència d'uns coneguts. L'amistat entre els dos Santiagos és gran. El conjunt de retrats de Rusiñol pintant en els jardins de la finca és un dels tresors del fons Carreras, per la lúcida captació del personatge.

A Arbúcies, la revista municipal *Perxada* ha publicat de manera exemplar, en format 27x17 cm, un conjunt col·leccionable de 24 làmines amb una selecció d'imatges que són testimoni d'aquesta estreta relació entre el fotògraf i la vila. Tot plegat ha estat possible gràcies a la col·laboració de la família Carreras i de la regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Mataró. Arbúcies està de sort, perquè aquestes làmines constitueixen un magnífic document d'època: instantànies de la vila en blanc i negre, estímul per al record nostàlgic de l'època compresa entre mitjan anys 20 i la dècada dels 50.

Nicolau Guanyabens i Calvet

JOSEP M. OLIVERAS

El mestre Manuel Saderra Puigferrer, l'any 1997.

Manuel Saderra, voluntat d'estil

El passat dia 7 de març moria Manuel Saderra Puigferrer. El vaig conèixer personalment i en vaig quedar impressionat. Era persona sòlida, amable, calmosa, clara, genuïna... Rellegiu l'entrevista que Xevi Planas li va fer a *Revista de Girona* (185, 1997, p. 18-23). M. S. Puigferrer (com sovint apareix als programes d'aplec per evitar la confusió amb J. Saderra, el seu germà, el de la *Maria de les Trenches*) ha estat fins al dia del seu traspàs no sols el degà, sinó un dels més insignes dels compositors de cobla en actiu.

Va viure un ambient musical a Banyoles de la mà del seu germà i va iniciar-se en la composició de ben jove. Va treballar en moltes coses, la música una més, per guanyar-se la vida. Després s'hi va situar. La *Principal de Banyoles* (1930), la *Bolero* (1942), després *Principal de Girona* (1951; més tard *Atlàntida*), i la *Polifònica de*

Banyoles (1959-69) són testimonis de la seva tasca professional de músic i de director.

En l'esforç i en la riquesa de matisos de moltes músiques i de moltes feines va anar depurant el seu estil, entre una incomprensió general va iniciar un camí que només els grans creadors inicien i pocs culminen, el de la recerca d'un estil propi, sense concessions a la galeria. Des dels primers intents dels 14 anys fins a la darrera que va compondre és autor d'una vuitantena de sardanes que podem dir amb seguretat que passaran a la història com un episodi d'originalitat creativa poc comú en el món de la cobla.

L'equilibri entre aquesta cosa tan especial que és la sardana d'aplec (públic exigent i reduït, entitats que programen poc i cobles que tendeixen al comodisme) i un to de dignitat musical de vegades és difícil d'aconseguir. Manuel Saderra se'n va sortir. Va crear un estil propi, cosa no gens fàcil, enmig del caos de la sardana més popular, l'única que realment existeix. Perquè, de la dita "sardana culta" o la

“música per a cobla” (apèndixs del món més popular de la cobla), tots els intents de fer-ne alguna cosa més han topat amb el públic, els programadors i les institucions. Ha faltat sempre convicció.

M. S. Puigferrer va saber conjuminar qualitat, estil inconfusible i una certa, no pas desmesurada, és cert, però sí creixent en els darrers anys, acceptació per part del públic general. Els típics homenatges d'aplec no tenien sentit anys enrera, perquè les seves sardanes no tenien aquesta acceptació. Cobles i programadors solien posar-les a primera hora de la tarda quan balladors i músics fan la digestió. Estrenes silencioses, sense ni la resposta dels amics. I en canvi les peces d'en Manel són no sols ballables, sinó de les millors que podeu trobar, si sortim una mica del repertori més vulgar. Però cal escoltar-les.

En Manel va contribuir durant anys a enlairar el llistó del repertori sardanístic. Un dia un estudi més acadèmic posarà damunt la taula amb claredat les virtuts del seu estil i les marques que el defineixen. El meu convenciment d'oïdor i ballador és que era força més depurat que la mitjana i que els recursos que mobilitzava (per sort en podem continuar gaudint per mitjà d'una cobla o d'un enregistrament) eren “a les antípodes de la vulgaritat”. Ell preferia “Júlia” o “Una rosella” —s’ha escrit i li ho vaig sentir dir—; l’èxit li va venir de “Somni”. El temps anirà filtrant les coses i decantant-les en la direcció que ell volia, n’estic segur.

Narcís Figueras

El príncep de Riells

En commemoració del centenari de l'escriptor Antoine de Saint-Exupéry s'ha celebrat a l'Escala, al passeig de Riells, la festa del Petit Príncep. L'elecció del lloc era immillorable, perquè la seva urbanització, de fa pocs anys, va tenir l'encert d'aixecar un entranyable monument al Petit Príncep, enfilat a un discret antic límit d'un hort a tocar el mar. Al mateix passeig hi ha una escultura de la guineu que segons el conte volia ser domesticada pel Petit Príncep perquè, deia, «com que de tendes d'amics no n'hi ha, els homes ja no teniu amics».

El Príncep de Riells ha convocat els amics incondicionals de la seva lectura a realitzar la bufanda groga més llarga del món. Confeccionant la bufanda i donant-se les mans, els nois i noies participants han augmentat l'amistat amb el simpàtic objectiu comú, lligant un propòsit didàctic de l'equip educatiu escalenc, que pot arribar a superar la mateixa inscripció del rècord al llibre Guinness.

La festa del Petit Príncep ha mostrat enguany al passeig de Riells una aportació perfectament sincronitzada amb l'esperit del conte de Saint-Exupéry: era una exhibició de les habilitats dels socis del Club Estels, de Barcelona, amb un envol d'estels que en els moments de més vent favorable de la tarda feien pensar en aquella pàgina del conte en què el protagonista, per evadir-se, aprofitava una migració d'ocells exòtics. Els estels elevats eren de

Museus com bolets

Llegeixo que l'any 1950, a l'Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, Agustí Duran i Sanpere va advertir del perill que comportava la manca d'una organització i una distribució racional dels museus a casa nostra, i va afegir-hi, a més, que podia passar que no es tingués sempre en compte que un museu ha de ser «alguna cosa més que un amuntegament heterogeni d'objectes». En molts de casos aquest perill s'ha evitat. Però no ha pogut evitar-se sempre. A mi em sembla que la combinació forçosa de la tradicional iniciativa de la societat civil catalana amb la situació de subordinació que hem patit durant temps la gent i les institucions de casa nostra ha portat a una situació com a mínim poc clara. Fullejo les planes de la *Guia de museus de Catalunya* que va editar la Generalitat l'any passat. Com que pràcticament s'han considerat només com a museus aquells que ja tenen reconeguda aquesta condició legal, resulta que dels setanta que assenyalen Gabriel Alcalde i Josep Manuel Rueda en el seu utilíssim llibre sobre els museus gironins que ha editat *Quaderns de la Revista de Girona*, només n'hi apareixen vint-i-cinc. No hi són, per exemple, cap dels dos de Castelló ni cap dels quatre de Cadaqués; no hi ha tampoc el Museu del Cinema de Girona; dels vuit de la Selva, només n'hi surten tres, i els divuit de l'Alt Empordà queden reduïts a quatre. Al llibre *El visitant de les comarques gironines*, que va editar l'any 1998 l'Associació de Museòlegs de casa nostra, en compto cinquanta-un; mentre que si busco a l'entrada «Museus» de les *Planes grogues* de l'any passat en trobo només vint-i-dos. Algú em pot dir que a les *Planes grogues* pot anunciar-s'hi qui vol. És cert. Deu ser per aquesta raó que trobo un museu al Port de la Selva i un altre a Platja d'Aro que no havia vist fins ara. En el pròleg de la *Guia de museus de Catalunya*, Fina Parés dona una adreça d'Internet per tal de poder saber quants museus hi ha actualment. Hi vaig. Em diu que la plana web sol·licitada no està disponible en aquest moment. Tot plegat és un desori.

Xavier Cortadellas